

ES reikalauja lietuviško milijardo

Europos Sąjungos aplinkosaugos reikalavimai skolose paskendusiai Vilniaus savivaldybei gali kainuoti 700 mln. litų ar netgi daugiau mokesčių mokėtojų pinigų. Taip gali ir neatsitikti, jei atsirastų privatus investuotojas. Tačiau tokio horizonte kol kas nematyti.

Petras ŠATEIKA

Vilniaus šilumos tinklų nuomos sutartis baigiasi 2017 m. Ši data sostinės valdžią verčia nerimauti. Mat paaiškėjo, kad reikia milžiniškų investicijų, kurios prieš mūsų šaliai 2004-aisiais įstojant į ES nebuvo numatytos.

Nuo 2016 m. įsigalios ES direktyva, pagal kurią tris kartus bus sumažintas leidžiamas kenksmingų medžiagų kiekis, išmetamas į aplinką. Tad iki minėtos datos 2-ojoje ir 3-ojoje Vilniaus termofikacinėse elektrinėse turi atsirasti brangūs filtrai, kiekvienas jų kainuoja po 1 mlrd. litų.

Ekspertai sako, kad ši investicija neatsipirktų ir miestui būtų nenaudinga. Juk dėl filtrų šilumos kaina miestiečiams išaugtų apie 14 proc. Kita vertus, jeigu miestas nesilaikys direktyvos nurodymų, jam gresia milijonų dydžio baudos.

Negana to, jeigu sostinės šilumos tinklus valdanti "Dalkia" sutiktų investuoti į filtrus, kol nepakeista nuomos sutartis, jau po metų Vilniaus miesto savivaldybė turėtų grąžinti bendrovei visas sutartyje numatytas investicijas. Sostinės valdžiai ir taip aišku, kad sukrapštyti iš skylėto biudžeto 1 mlrd. litų vargu ar pavyktų.

Svarstomos alternatyvos

Žinodama, kokie gali būti padariniai, Vilniaus miesto valdžia nutarė peržiūrėti šilumos tinklų nuomos sąlygas. Neskelbtinų derybų būdu buvo pasamdytos dvi konsultacinės bendrovės - "Verslo raktas" ir advokatų kontora "Bernotas ir Dominas Glimstedt". Jas iš savo lėšų pasamdė savivaldybės įmonė Vilniaus šilumos tinklai.

Vyginio Skaraičio nuotr.

► **PRIEVARTA.** Europos Sąjunga Vilniaus valdžią verčia investuoti į filtrus, gerinančius ekologiją, tokius pinigus, apie kuriuos Lietuvos sostinė gali tik pasvajoti

Konsultantai turėjo suformuluoti, kokios turėtų būti Vilniaus valdžios derybinės pozicijos. Advokatų kontora jau pateikė preliminarį išvadą. Konsultantai siūlo, kad savivaldybė, užuot investavusi milijardą litų į filtrus, turėtų remtis tarybos sprendimu: šilumai gaminti naudoti ne gamtines dujas ir mazutą, kaip daroma dabar, o pereiti prie biokuro. Pagal tarybos sprendimą iki 2013 m. abiejose termofikacinėse elektrinėse šilumos ir elektros energijai gaminti turėtų būti naudojama apie 70 proc. biokuro.

Anot Romo Adomavičiaus, Vilniaus vicemero, biokuro įranga kainuotų maždaug 670 mln. litų - perpus pigiau, nei filtrai. "Maža to, tai būtų atsiperkanti

investicija - miestiečiams šiluma atpigėtų 2,5-3 centus už kilovatvalandę. Nereikėtų išleisti ir 310 mln. litų per metus - būtent tokia suma dabar yra mokama už dujas, perkamas iš užsienio. Perėjus prie biokuro, minėti šimtai milijonų liktų Lietuvoje. Juk ekologiškas kuras - šiaudai, medžio atliekos ir kita - būtų perkami iš vietos bendrovių", - kalbėjo R.Adomavičius.

Investuotojų nematyti

Vis dėlto egzistuoja viena problema, kuri gali Vilniaus valdžios planus apversti aukštyn kojomis. Neaiškus svarbiausias dalykas - kas investuos į filtrus ar biokuro įrangą? Savivaldybė abejoja, ar "Dalkia" lengvai duotų šimtus milijonų. Dabar vyk-

► Komentaras

Rimantas GERMANAS
Prancūzijos bendrovės "Dalkia" valdomos AB "Vilniaus energija" komercijos vadovas

Tokio lygio sprendimus dėl šimtų milijonų investavimo į Vilniaus šilumos ūkį priima akcininkai. Šiuo atveju - "Dalkia". Dabar galime veikti tik pagal nuomos sutarties sąlygas.

domame investicijų plane numatyta, kad iki 2017 m. Prancūzijos bendrovė privalo investuoti maždaug 500 mln. litų į išsinuotą Vilniaus šilumos ūkį.

Didžiausią nerimą Vilniaus valdžiai kelia tai, kad iki nuomos sutarties pabaigos likus septyneriems metams didžioji investicijų dalis jau padaryta. Pagal sutartį "Dalkia" tegali skirti vos 1,5 mln. litų šilumos tinklams atnaujinti. Todėl svarbiausias savivaldybės uždavinys - įtikinti prancūzus, kad jie sutiktų savomis lėšomis investuoti į biokuro įrangą arba filtrus.

Žinovų tvirtinimu, turint omenyje, kad būtų investuojama iki 2016 m., o sutartis baigsis po metų - 2017-aisiais, vargu ar tokiomis aplinkybėmis prancūzai sutiktų miestui paaugoti iki 1 mlrd. litų. Tuo labiau kad "Dalkia" buvo susidūrusi Vilniuje su gana stipria politine priešprieša, ne kartą ir ne du netgi buvo grasinama nutraukti sutartį su ja.

"Sprendimą, kokiomis sąlygomis investuoti, turi priimti "Dalkia", kurios centrinė būstinė yra Prancūzijoje. Turint omenyje, kad šiuo metu visos bendrovės turi mažesnių ar didesnių sunkumų, nežinia, ar bendrovė turi galimybę tiek papildomai investuoti", - spėliojo R.Adomavičius.

Pirminiai derybų rezultatai turėtų paaiškėti vasario pabaigoje. Šią savaitę konsultantai savivaldybei pateiks pakoreguotus derybų argumentus. Per kitas dvi savaites medžiaga bus nagrinėjama savivaldybės frakcijose ir komitetuose. Galutinį sprendimą dėl investicijų priims miesto taryba.

"Pastogės" aktualija

► Elektros energija Lietuvoje buvo ir yra brangiausia

Latvija ir Estija niekada neturėjo atominės elektrinės, tačiau šių šalių gyventojai už elektros energiją mokėjo tiek pat arba dar mažiau už buvusius Ignalinos atominės elektrinės savininkus lietuvius. Nuo naujų metų Lietuvos gyventojai už kilovatvalandę moka net iki 12 centų brangiau už savo kaimynus. Kodėl?

Sergejus TICHOMIROVAS
"Respublikos" žurnalistas

Lietuvos energetikų mokslo ir energetikos draugijos pirmininkas Algirdas Stumbras "Respublikai" teigė, kad Estijos ir Latvijos gyventojai už elektrą sumoka mažiau, nes elektros gamyba šiose valstybėse yra pigesnė nei Lietuvoje.

"Latviai per 50 proc. energijos gauna iš hidroelektrinių, kurių Lietuvoje mes kategoriškai neleidžiame. Estai elektros gamybai naudoja skalūnus, o tai yra pigiausias būdas gauti elektros energijos", - pabrėžė A.Stumbras.

Nepriklausomų elektros tiekėjų asociacijos prezidentas, buvęs energetikos ministras Leonas Ašmontas "Respublikai" sakė, kad elektros kainos galutiniams vartotojams Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje daugiausia skiriasi dėl skirtingų elektros perdavimo tinklų tarifų. Tad atsakymo į klausimą, kodėl elektros kainos Lietuvoje yra pačios didžiausios iš trijų Baltijos šalių, L.Ašmontas siūlo ieškoti Valstybinėje kainų ir energetikos kontrolės komisijoje (VKEKK).

"Dabar šito negaliu paaiškinti, nes aš tik antrą dieną darbu. Kaip tik dabar sėdime ir sprendžiame šį klausimą (elektros energijos kainas - aut. past.)", - "Respublikai" teigė VKEKK pirmininkė Diana Korsakaitė.

Beje, mažiau už elektros energiją moka ne vien Lietuvos kaimynai. Net Didžiosios Britanijos, kur darbo užmokesčiai kelis kartus didesni nei Lietuvoje, gyventojai už elektros energiją vidutiniškai moka apie 43-44 centus už kilovatvalandę, pigiau nei pas mus.

► Info

Elektros kainos privatiems klientams Baltijos šalyse (ct/kWh)

Vienos laiko zonos tarifas	Dviejų laiko zonų tarifas	
	Dieninis	Naktinis
Lietuva (galiojantis tarifas)		
45	49	36
Lietuva (tarifas iki 2010 m. sausio 1 d.)		
35	40	23
Latvija (galiojantis tarifas)		
35	37	30
Estija (galiojantis tarifas)		
34	40	25

Šaltinis: RST, VST, "Latvenergo", "Eesti Energia"

VAKARO ŽINIŲ kalendorius

vakaro ZINIS 2010

LYDERIS!

tik **19⁹⁹**